

NÉPNEVELŐ

NEVELÉS- ÉS OKTATÁSÜGYI LAP

MAGYARORSZÁGI LATIN ÉS GÖRÖG SZERTARTÁSÚ KATHOLIKUS NÉPOKTATÁSI INTÉZETEK SZÁMÁRA

Kiadja a *SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT* Budapesten.

Megjelenik minden vasárnap egy ivnyi terjedelemben.

Megkapja e lapot minden kath. népoktatási intézet egy példányban ingyen.

Előfizetési ár: egész évre kor. 6.—.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

BUDAPEST,

Szentkirályi-utca 28b. sz. a.

(SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT)

A hirdetések árszabálya:

A pályázati hirdetéseknek minden egyes szóért, minden közlés után 6 fillér (3 krajczár) fizetendő.

Egyéb hirdetéseknek:

egész oldal ... kor. 32 — | negyed oldal ... kor. 8 —

fel oldal ... .. 16. — | nyolcad oldal ... 4. —

A díjak előre beküldendők a Szent-István-Társulathoz.

A katekizmus-kérdés.

Dr. Zelliger Vilmos fölvétele az aug. 24-iki hitoktatási értekezleten.

Mindenekelőtt kénytelen vagyok kijelenteni, hogy a T. É. ne várjon tőlem a katekizmus-kérdésről új dolgokat. Ez nehéz, sőt lehetetlen is volna, mert a katekizmus-kérdésről annyit írtak és beszéltek már, hogy az szinte a vérünkbe vált. A mit tehát mondani fogok, az inkább csak tolmácsolása lehet annak, a mit mindnyájan igen jól tudunk.

A kérdések, a melyekre ő méltóságának kegyes megbízása folytán, lehető rövidséggel felelni óhajtok, ezek: 1. Megtartandók-e a Deharbe-féle katekizmusok? 2. Ha Deharbe megmarad, milyen eljárással módosíthatók? és 3. Hányféle katekizmus-kiadás kívánatos a különböző iskolák különböző fokú osztályai részére?

I.

Az 1. kérdés megoldásánál tekintetbe kell vennünk első sorban azokat a kellékeket, a melyekkel egy jó katekizmusnak bírnia kell. Ilyenekül felsorolja egy pasztorális író a következőket: «Dogmatikus hűség, a definíciók pontossága és rövidsége, a kifejezések világossága, a szükséges tanítási anyagnak teljessége és helyes elrendezése, korrekció és nemes nyelvezet». És hozzátézi, hogy a «tanítási anyag elrendezésének meg kell felelnie a didaktikai törvényeknek, a melyek szerint az előadott tanoknak támogatniok kell egymást, úgy, hogy a következőt az előző elengedőképen előkészítse, hogy egy tan se tartalmazzon oly fontos fogalmakat, a melyeknek magyarázata csak jóval később kerül sorra».

Mindenki beláthatja ezekből, hogy jó katekizmust írni, olyat, a melyen senki kivetni valót ne találjon, rendkívül nehéz, talán lehetetlen is. «Abban a meggyőződésben vagyunk, — írja idevonatkozólag Deharbe — hogy nincs olyan katekizmus, sőt nem is lehet, a melyben egyet-mást hibáztatni nem lehetne; meg vagyunk győződve

erről, nemcsak azért, mert nincs emberi munka hiba nélkül, hanem mert a kívánalmak, a melyeket a katekizmusmal szemben támasztanak, oly számosak és oly különfélék, hogy lehetetlennek látszik mindnyájának eleget tenni.»

1) Az ismert katekizmusok között a leginkább elterjedt Deharbe-féle katekizmus bir a legnagyobb fokban ez előbb felsorolt kellékekkel.

Az, a mi mindenekelőtt a szemünkbe ötlök, a hármassal való fölosztás, a mely véleményem szerint oly kitünő és egyedül megfelelő, hogy szinte csodálkozni lehet, hogy egyes katekizmus-írók más, négyes-ötös fölosztást állítottak föl. A gondolatmenet, a melyen a fölosztás alapul, mint ismeretes, ez, hogy örök czélunkat elérhessük: 1. Himmünk kell; 2. a hit szerint élnünk vagyis a parancsolatokat megtartanunk. Mindkettőt azonban csak az isteni malaszt segítségével érhetjük el, azért 3. használunk kell az eszközöket is, a melyekkel a malasztot megnyerhetjük, vagyis a szentségeket és az imádságot. És ezt a gondolatmenetet, mely oly egyszerű, oly természetes, oly szép és egyuttal oly hatásos, hogy azt a gyermekek nemcsak fáradság nélkül fölfoghatják, hanem örömmel és haszonnal föl is fogják, ha az a maga egyszerűségében előadatik nekik, egyesek, mint Jungmann, Mey és mások mégis megtámadták, sőt egyházellenesnek bélyegezték. Az érvekre, melyeket a hármassal való fölosztás ellenében fölhoztak, ezuttal nem terjeszkedhetem ki; csak annyit jegyzek meg, hogy P. Lindenben hatalmas ellenfelükre akadtak, ki érveiknek tartáhatatlanságát fényesen kimutatta.

Továbbmenve általánosan elismert tény, hogy a Deharbe-féle katekizmus a dogmatikus hűség tekintetében kifogástalan. Helyesen és tisztán adja elő az egyház tanát.

A tanítási anyag általában véve teljes, mert az egész tant nyújtja és semmi lényegest nem hagy el. Magában foglalja a megfelelő terjedelemben mindazt, a mire a keresztyén embernek a közönséges életben szüksége van.

Definíciói pontosak, rövidek és határozottak.

E határozottságban van a főelőnye. Majdnem lehetetlen a vallás magas igazságaiba határozottabb kifejezéseket és fogalmakat nyujtani, mint a minoket itt találunk.

Deharbe katekizmusában továbbá helyesen van elrendezve a tanítási anyag, úgy, hogy az egyes tanokat összefüggésükben és mint teljes egészet a gyermek könnyen fölfoghatja.

A Deharbe-féle katekizmus azonkívül elég könnyen érthető. Kérdései jól vannak föltéve és a gyermeki gondolkodáshoz képest alkalmazkodnak hozzájuk a feleletek, a melyek a szavakban és a mondatkötesben legnagyobbbészrt egyszerűnek.

Igy nyilatkozik a szobanforgó katekizmusról a hírneves pedagógus, Ohler és megegyezik vele sok más tekintélyes író, úgy pedagógusok, mint szorosán vett katecheták. Schöberl például különösen kiemeli Deharbeban «a hitágazatos élt, az egyházi szellemet, a neveléstani érzéket» és kijelenti, a mint igaz is, hogy «Deharbenak egyszerűségével, világosságával és egyházi szempontból való kifogastalanságával eddig egy katekizmus sem mérkőzhetett».

(Folytatása következik.)

A Kath. tanítói segélyalap közgyűlése.

(Folyt. és vége.)

Következett az ösztöndíjak megszavazása. Elnök jelentése szerint régi ösztöndíjas volt 25, tanulmányait befejező 7 s így régi ösztöndíjas marad 28, kiknek 100 koronájával 2800 korona jár s így a még fennmaradó 600 korona 6 új folyamodónak adandó 100 koronájával. A régi ösztöndíjasok: Barabás Sándor, Bartalis Ferencz, Berkovics Miklós, Bertalan József, Bodnár Mária, Csikker Ferencz, Erdélyi Géza, Fent Blanka, Grossmann Mária, Gyürkös József, Kim Róza, Klein Jenő, Koros Antal, Kötsis Józsa, Kraik József, Laszcsik Ernő, Lehoczky Mária, Lipiczky Agoston, Márton Jenő, Meder Mihály, Berle Alajos, István József, Polgári Margit, Puskás Gábor, Tamodics Kázmér, Takács Gyula, Tódor László, Vekony József. A hat új ösztöndíjat megkapták: Márton Emilia tanítónőképző (Erdely egyházm.), Dvorzsák Béla reál (Esztergom egyházm.), Nemet Gizella tanítónőképző (Pécs egyházm.), Svarecz Hermann tanítónőképző (Szombathely egyházm.), Szajtar Rezső tanítónőképző (Szepes egyházm.) és Schönviezky István gimnázium (Eger egyházm.).

Hétként az eddig volt 36 ösztöndíj 34-re redukálódott a jövedelmek esőkkenése miatt.

A segélyezésre beérkezett 184 kérvény de ezek közül kifogásolatott 15 s így a jogosult folyamodók száma 169. A bizottság a folyamodásokat átvizsgálta és elhatározta, hogy a segélyre kiutalt 4000 koronán szűz folyamodót egyenként 40 korona segélyben részesít. A jogosult folyamodók közül azok előnyben részesültek, kik három éven belül a segélyalap jótéteményében nem részesültek.

Egyenként 40 korona segélyt kaptak: *Besztercebánya* egyházm.: Lábay Gyula újbányai tanító, Droszt Ignác rásztossói, Gerley Nándor feketebalogi, Plander János vriezskői és Skoda Mihály dóbronyai tanítók, összesen 5. *Eger* főegyházm.: Gáspár János monoshéli, Kis Endre gyöngyös-püspöki, Remenyik Gyula erdőkővesdi, özv. Bácskay István kisvárdai, esabai, Tóth István nyirbéltelekés Vitkovics Endre szalonai tanítók, illetve tanítónő, összesen 6. *Eperjes* egyházm.: Andrásó István eperjesi, özv. Durkóth Jánosné felsőjablonkai, Dziják Sándor eperjesi, Gagenetz Viktor irtoi, Jobbágy Tivadár balázsvágási, Juhász János viszlói, Keilló Antal nagykunefalvai,

Kerlik János kishrezniceai, Komaniszky János remenyei, Krajnyák Péter cigolkaai, Mincsik Mihály felsőcsébinyei, Molesán József filkeházai, Muska Simon nyágói, Prokopovics Mihály felsőjablonkai, Sima Miklós mikóházai és Zsupina Mánó décsői tanítók, illetve tanítónő, összesen 16. *Erdély* egyházm.: Bartis haralyi, Dobay Ferencz székelykeresztúri, Imre János csiktapolczai, Kristó István esik-szentkirályi, László Dénes fenyédi, Lukács Márton kőzdalmási, özv. Nyíró Mihályné székesudvarhelyi, Szabó Sándor kőzdiszentléleki és Tamás Imre esiktusnádi tanítók, illetve tanítónő, összesen 9. *Esztergom* főegyházm.: Fekete István nánai, özv. Gallovich Alajosné hotviski, Gyürky Antal lukanényei, Nizsmászky Antal jókeői, Pérenyi József daghi, Priska Ferencz hollókői, Simonyi Sándor esalari, özv. Slesz Józsefné lancesári, Stibló István dejtári és Talpos Gyula dalmadi tanítók, illetve tanítónők, összesen 10. *Győr* egyházm.: Jaky György gyümrőthi, özv. Sztancsics Béláné komji és özv. Szalay Alajosné tanítónők, illetve tanító, összesen 3. *Kassa* egyházm.: Beimli József janóki, Dalbör Ferencz olaszliszkaai, Gurszky József sárpataki, Talarovich Endre szegilongi és özv. Tóth Vendelné totesvári tanítónő, illetve tanítók, összesen 5. *Nyitra* egyházm.: Balay László nemeskiskötesői, özv. Blahuta Jánosné kiscsuzajhelyi, Csajda István rakovai, Dubk Pál beczkői, Hanusz Antal pogrányi, Kasiczky Alajos provitjezi, Kreszaneck Antal pruzsinai, Neterda János provitjezi, Sinkó János turnai, özv. Sasváry Jánosné nyitrai, Strba Ignác nyitrazásambokrétai tanítók, illetve tanítónők, összesen 11. *Pannónia* egyházm.: Özv. Pákozdy Mihályné esanaki tanítónő, összesen 1. *Pécs* egyházm.: özv. Baumann Jánosné gyulajovanczai, Báter József nagytermási, özv. Kocsis Mihályné síklői, Kardos Ferencz mucsüi, Kis Béla istván őcsényi, Marschall György berkeői, Somogyi János bonyhádi tanítók, illetve tanítónők, összesen 7. *Rózsnyó* egyházm.: Hajek János ágásfalui, özv. Jakubéczy Pálné k-h-hosszuréti, Menykö András jölézi és Ragályi József ratkólehotai tanítók, illetve tanítónő, összesen 4. *Szamosújvár* egyházm.: Valean Dénes oláhasabolyi tanító, összesen 1. *Szatmár* egyházm.: Hoványi Mihály felsőremetei, Miller István esászlósi és Pillich Mária visszalanka óvónő, illetve tanítók, összesen 3. *Szepeshely* egyházm.: Mudri József kalesői tanító, Ferkó Károly savínki, Klapács Endre lipőthübbői, Kohuth János forbási, Komár Károly likavkai, Korbász Vendel rózsabegyvi id, Podhorszki Antal lipő-fenyőházai és Bugala Sándor szlaniezeai tanítók, illetve tanítónő, összesen 8. *Székesfejérvár* egyházm.: Braun Adam gánthi, özv. Erdélyi Rudolfiné verébi és özv. Valper Mihályné székesfejérvári tanítónők, illetve tanító, összesen 3. *Szombathely* egyházm.: özv. Bertalan Istvánné szombathelyi, Fással Tamás méreimi és Horváth Lajos kemes-mihályfai tanítók, illetve tanítónő, összesen 3. *Veszprém* egyházm.: özv. Berkó Ferenczné nyáradi, Papp Ignác kiseradai, özv. Pápa Istvánné kaposvári és özv. Zupponovits Imréné veszprémi tanítónők, illetve tanítók, összesen 4. *Nagyvárad* gör. szert. egyházm.: Szilágyi János királyi tanító, összesen 1.

Elnök örömmel jelenti, hogy egy névtelen, a kath. árvaház javára 800 koronát adományozott. Tervbe volt véve az árvaház javára egy nagyobbbszabású sorsjáték rendezése, de szakemberek meghallgatása után, elnök javaslatára a bizottság e tervtől eláll.

Elnök indítványozza, hogy a budapesten főnnálló kath. felső iskolai internátus vezetésével érintkezésbe lépne a közp. bizottság aziránt, hogy a segélyalap rendes tagjának gyermekeit némi anyagi előnyben részesítené. Örömmel üdvözlí a bizottság az indítványt s fölkéri az elnököt az ily irányú érintkezésre. Mélt. Begovesevics R. püspök jelenti, hogy bold. *Cserny Antal nagysippényi alseperes 25.000 koronát hagyott végrendeletileg a kath. tanítók árvaházára*. A közp. biz. halálját azzal rója le, hogy a fejedelmi hagyományt a boldogult néven fogja kezelni örök időkig. Fejes János indítványára a közp. bizottság kimondja, hogy oly tanulók, kik már 200 korona stipendiumban bárhonnan részesülnek, a segélyalap ösztöndíját nem kaphatják meg. Dr. Walter Gy. prelátus teljes elismeréssel adóz a bizottság odaadó működéséért,

az ülést bezárja. Ülés után a bizottság összes tagjai a közp. papnevelde vendégszerető asztalánál pihenték ki a kissé hosszúra nyúlt ülést.

Negyvenéves találkozó.

Szép és megható ünnepélynek volt színhelye augusztus hó 28 án az esztergomi érseki tanítóképző. Ekkor tartották ugyanis 40 éves összejövetelüket azok az öreg tanítók, a kik még a múlt század 60-as éveinek elején nyerték a helybeli képzőben tanítói képesítésüket. E ritka alkalomra a még élő veterán-tanítók közül a következők jelentek meg: Csongrády Lajos (Szögnyén), Hajdu Lajos (Ugod), Juhász Béla (Kőhidgyarmat), Smeringai Ferencz (Bars-Endred), Endrődy Gyula (Muzsila), Vargha Nándor (Béla), Bitvai Tódor (Bátorkesz), Biró Lajos (Komárom), Gergely József (Herencsény), Pirovits János (Ballony), Szőlősi János (Esztergom) és Thuroczy Gábor (Dios-Jenő), ez utóbbi magával hozta feleségét is.

Az ünnepély hálaadó isteni tisztelettel kezdődött. Az érseki képzőnél gyülekező öreg tanítók d. e. 9 órakor a belvárosi templomba vonultak, a hova képeződés-korukban a mindennapi szentmisére jártak. Mise alatt, melyet Guzsvenitz Vilmos, a képezde jelenlegi igazgatója végzett, meghatottan énekelték a régi szép miseénekeket, úgy az egykori képeződészek, mint a még életben lévő nagyérdemű két tanáruk: lovag Kaán János és Klinda Remző.

Mise után megleltették a képezde régi helyiségeit. A városház és a Lóincz-utcai palota sarkán csodálkozva látták a nagy változást, melyet a régi helyeken tapasztaltak. Visszatérve a képző igazgatói irodájába, Guzsvenitz Vilmos igazgató, mint házigazda, meleg szavakkal üdvözölte az összejötteket. Örömet fejezte ki a fölött, hogy az intézet falai között fogadhatja azokat az érdemes férfiakat, a kik a 40 év terhes és magasztos munkálkodása gyümölcseivel koszorúzva tértek vissza az anyaintézethez, a mely őket egykor a keresztény szellemű művelődés terjesztésére az országba kibocsátotta. Indítványozta egyttal, hogy ez alkalommal táviratilag üdvözlőjek egykori igazgatójukat, Zajnai János nagyváradi praelátus kanonokot. Az indítványt nagy lelkesedéssel fogadták és azonnal fogantatásították is. Végül az elnöki igazgató az összejöttek legnagyobb örömeire jelentette, hogy Ő Eminenciája az összejöült ünneplők fogadását kilátásba helyezni kegyeskedett.

Ezután Bitvai Tódor tett jelentést az összejövetel egyes mozzanatairól és előterjesztette a hozzá küldött kimentő- és üdvözlő-leveleket s kérte az egyes társakat, hogy életök fontosabb eseményeit s működésök főbb mozzanatait egymás okulására adják elő. E változatos, sokszor naiv, majd mulatságos, majd szomorú epizódok hol jókedvet okoztak, hol meg résztvevő könnyeket csaltak a régi jóbarátok szemébe. Az öröm és szomorúság e váltakozó hangulatába beszövedött

nem egy nemes és a hazafias működés magasztos eredménye is. A midőn egyik-másik apostola a magyarságnak előadta, hogy 30—35 év alatt mennyire sikerült egyik-másik községet megmagyarosítania. E kedves emlékek följújtása után megleltették az intézetet és csodálkozva konstatalták a tapasztalt óriási változást és haladást.

Ezután következett az ünnepély fénypontja: tisztelgés a biboros hercegprimásnál. Az ősz tanítókat és a királyi elismeréssel kitüntetett két jeles tanárt Guzsvenitz Vilmos vezette Ő Eminenciája magas színe elé. A kegyes főpásztor a leggyöngédebb szeretettel szólt az egybegyültekhez, megköszönte buzgó munkálkodásukat és kívánta, hogy 40 éves fáradozásaik eredményei képezzék legszebb jutalmukat. E szeretetteljes és kegyes főpásztori leereszkedést szünni nem akaró éljenzessel viszonzotta a szíve mélyéig meghatott tanítóság.

Végül az intézetbe visszatérve, megköszönték az igazgatónak fáradozásait és elhatározták, hogy öt év múlva ismét összejömmek, a kiket a jó Isten addig még életben tart. Ezután következett az ünnepély kedélyes része, a Fürdő kerthelyiségében tartott közös ebéd. A vidám hangulatot a sok trefás visszaemlékezés között egy-egy fölköszöntő fűszerezte. Így Guzsvenitz Vilmos igazgató a jubilálókra és még élő tanáraikra, lovag Kaán János az egykori tanítványokra, Bitvai Tódor Zajnai praelátusra, volt igazgatójukra, Biró Lajos a mostani igazgatóra mondtak fölköszöntőt. A hazafias érzület e közös ebéden fényes manifesztációba tört ki, a midőn Pirovits János erőteljes tenorhangjával a himnuszt intonálta, a melyet azután az egész társaság állva énekelt.

Hogy pedig e valóban szép és feledhetetlen ünnepélynek maradandó nyoma legyen, az egész társaság lefényképezette magát, a minek végeztével a régi bajtársak egy-egy baráti kezzorítással, egy-egy forró öleléssel vettek bucsút egymástól, magukkal vivén ifjúságuk följújtott kedves emlékeit, az intézethez való ragaszkodásukat és a biboros hercegprimás magas kegye fölött érzett fiúi halájukat. Elváláskor az új találkozás reményében mondtak egymásnak Isten hozzádot és erősen fogadkoztak, hogy öt év múlva jobban fölismerik egymást, mint most 40 év után.

Esztergom.

KÜLFÖLDI TANÜGY.

Kereszt az iskolában. A francia állami iskolák a felekezetlen fanatizmus jegyében születettek. Vallásoktatást nem tünnek bennük; független, laikus, azaz kereszténytelen erkölcsstantanítanak bennük s vezetőik legtöbbje hitetlenséggel, atheizmussal mételeyezi meg a gyermekek lelkét. Akadnak azonban közöttük jobblelkű tanítók is, félreeső községekben, a hová ellátogatni méltóságán alulnak tartja a nagyságos köztársasági tanfölügyelő úr. Ilyen helyeken még mer

az állami tanító iskolájában kifejezést adni keresztény érületének s nem rontja a szegény parasztyerekeket mesterségesen és erőszakkal. Történt az eset Franciaországnak valamelyik beljebb eső megyéjében, állítólag egyik kicsiny községében; a francia lapok is röstellik megmondani mindakettőnek nevét. A megye prefektusa, a ki van olyan nagy úr, mint a mi főispánunk, megunván a politikai és közigazgatási bajlódásokat, véletlenül ugyanabba a kis faluba ment nyaralni. Azt nem sokára megunta, s mert a hataimasoknak jól esik, ha az alantasok aláztos hódolattal köszöntik, meglátogatta az iskolát. A falu gyerekei sem láttak még eleven prefektust, s nálánál nagyobb urat bizonyosan nem. Az öreg tanító epen a gyermekekkel vesződött. A prefektus pedig buzdította, miután a szokott hódolat kifejezését elfogadta, hogy folytassa tovább a tanítást. A laikus prefektus úr is észrevette, hogy régi kipróbált népnevelővel van dolga, a ki buzgalommal és odaadással végzi dolgát. Már-már holmi kiczirkalmazott dicséreten jár az esze, a mikor — Uram, Isten! — észrevett valamit, a mi láthatólag fölhaborítja. A tanító megrémül s rettenetes jelenetre van elkészülve. A prefektus ugyanis észrevette, hogy korhadttá fukereszt függ az iskolaszoba falán. Komolyan, sőt dühöngve megfenyegeti a tanítót; figyelmezteti, hogy a köztársaság nem tűri az olyan jelvények kifüggesztését állami iskolákban; gyaníttatja a tanítóval, hogy ilyenén klerikális érzelmei miatt elvesztheti az állását, s követelte, hogy a keresztet azonnal távolítsák el az iskolából, a mi meg is történt. A gyermekserég elképedve nézte a jelenetet, a prefektus szenvedélyes föllépésébe megcsapott a tanító tekintélye s nehéz elgondolni, hogy a tanuló milyén gondolatokat fűztek a prefektus úr beszédjéhez és a kereszt eltávolításához. Azt sem tudni, hogy mit szóltak hozzá a szülők, a kik általában vallásos emberek, de a köztársaság hadjáratát a kereszt ellen mindenesetre világosabban értették meg, mint gyermekeik. Ez a megtörtént dolog is adalék a francia állami közoktatásügy történetéhez. A prefektus pedig felső helyről orrot sem kapott, mert hisz törvényesen járt el. Az eset különben érthető fölhaborodást idézett elő a francia felekezeti-külföldi körében, a mely már többször panaszkodott azon, hogy állami iskolákba is be tudják vinni a feszületet.

IRODALOM.

Római katolikus szertartástan. Irta *Gerely József*. E tankönyv most hagyta el a sajtót háromféle terjedelmű kiadásban s 68 famatszésű képpel. A nagy kiadás a középiskolák, képzők, a közép kiadás a polgári, a kis kiadás pedig a népiskolák részére készült. A kisebb kiadások szövege a nagyobbban szóról-szóra befültatlik, a mit nem tudunk eléggé dicsérni, mert óriási könnyebbség a tanulóra, ha ugyanazt, a mit egy alsóbb rendű iskolában már megtanult, nem kell újra egészen más szövegezésben elsajá-

titania. Ez nagy idő- és munkamegtakarítás, a mit szerző, úgy látszik, mindjárt ki is használt, a mennyiben tankönyvei jóval bővebbek a hasonló fokon használatos szertartástanoknál. Nem szeretjük a túlbő tankönyveket, ez esetben azonban nem teszünk kifogást, mert meggyőződünk egyrészt arról, hogy nincs benne semmi fölösleges, sőt talán a stílus nagyon is tömör, szűkszavú; másrészt a szerző oly ügyesen rendezte el s osztályozta pontokba szedve az anyagot, különválasztva a szükségeset a hasznostól s ezt a megemlítésre méltótól, hogy a tanár vagy oktató minden körülményesebb kijegyzés nélkül annyit vehet föl, a mennyit a helyi körülmények megengednek. Egyáltalában elmondhatjuk, hogy kevés tankönyv fordult meg kezeink között, mely annyi jó tulajdonsággal lepett volna meg, mint ezek a *Gerely-féle szertartástanok*. Nagy alaposággal készült, gondos munka. A fölosztás és kidolgozás logikus, könnyen áttekinthető. A fejezetek élén röviden, velősen körvonalozza a tárgyat, pontosan határozza meg a fogalmakat, konciz ismétlést nyújt a katekizmusnak vonatkozó anyagából. Magyarázatai igen józanok és helyesek. A szöveg szelére nyomott tárgyjelzések kitűnő fonalt adják a tartalomnak. Általános tetszésre fog találni néhány újítás, melyeket eddig még egy szertartástani tankönyvben sem láttunk. Ilyen a szentmise részeinek és az egyházi évrnek egy pillantással áttekinthető, graikus táblázata; ilyen a függelékben igen praktikus módon közölt szentmise-szöveg magyar nyelven s a minisztráczió. Fametszésű képei szépek, tiszták, számosak és a mi nevezetes, a szöveg közé vannak ékelve. Nyelvezete világos és igazán magyaros, a mi *Gerely* tankönyveinek már ismert tulajdonsága. Melegen ajánljuk e tankönyveket a hittanárok s hitoktatók figyelmébe. A nagy kiadást pedig különösen ajánljuk olvasásra felnőtteknek, kik a római Egyház szertartásairól rövid, de alapos fölvilágosításokat óhajtanak nyerni. A három tankönyvet a Szent-István-Társulat adta ki, nyomdájának jól ismert gondosságával. Aruk: a kis kiadás 56 fillér, a közép 1 korona 40 fillér, a nagy 1 kor. 80 fillér.

Ifjúsági imakönyv. Bár a tanulóifjúságnak szánt imádságokönyvek száma irodalmunkban az utóbbi időben örvendetesen gyarapodott, mindamellett tagadhatatlan e téren meg máig is olyan könyv hiányának érzete, mely, a mennyire csak lehet, minden jogos kívánságot kielégíteni képes legyen. Mert vagy az imádságok rovására az énekekre fektetik a fősúlyt, vagy többé-kevésbé kizárólagosan egyes intézetek magánérdekeit tartják szem előtt. Ezen állapoton kívánt segíteni a Szent-István-Társulat, midőn a külföldön közkezen forgó jeles ifjúsági imakönyvek mintájára kiadta a dr. Láng Ince eziszt. r. főgimn. hittanártól összeállított: «Venite adoremus» című imakönyvet. Benne megtalálja az érettebb korba lépő tanulóifjú mindazt, mit a lelkiélet fontartására, ápolására, védelmezésére tudnia s tennie kell. Belőle megtanulja a helyes imádkozás módját, a megszentelő eszközök méltó s áldásos használatát. A könyveeskében kiváló gondtal rávezetni igyekszik az ifjút arra, hogy mikép szentelje meg az egyházi esztendő s a közbeszótt latin himuszokban előtte föltárja az egyházi költészet remekeit, miáltal a hittanítás kiegészítő eszköze gyanánt lép föl. Egyszóval a könyv biztos vezére, lelkesítő kísérője s erős támasza kíván lenni a keresztény ifjúnak a lelki élet nehéz ösvényén s mintegy pótolni van hivatva a hittanárt abban az időben, midőn a növendék magára van hagyatva. Hogy megkora segítség egy ilyen imádságokönyv a hittanár számára, azt eléggé átérti az, kinek e téren bővebb tapasztalata van. Megrendelhető a Szent-István-Társulat könyvkiadóhivatalában. (Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.) Ára vászonkötésben 2 kor., bőrkötésben vörösmetszőssel 3 kor. 20 fill., bőrkötésben aranyfűzővel 4 korona.

A Szent-István-Társulat legújabb népiskolai tankönyv-kiadványai. A Szent-István-Társulat elismerést érdemlő módon gyarapítja abbéli bokros érdemeit, melyet kiérdemelt azzal, hogy a kath. iskolákat kiváló szerzők jó munkáival iparkodik ellátni. A mult iskolaév elején indította meg «*Katolikus népiskolai tankönyvek*» című sorozatát az osztatlan falusi népiskolák számára,

kult. Koroncz Nándor, dr. Kuncz Adolf esornai prépost költségen türjei Zsámborovszky Rezső nagyváradi tanító, Schmidt Antal és Schmidt Ferencz pozsonyi főtanítók, Szvoboda Irma nagy-szombati tanítónő. A pozsonyi tanítók élén Schmidt Antal főtanítóval nagy ügyszeretettel gyűltik a társakat a zárandókatban való rész-vételre. Kérjük is az összes lelkészeket és tanítókat ismételve, hogy hűvek, barátaik, ismerőseik körében minél többet a jelentkezésre serkenteni és a jelentkezéseket legkésőbb szeptember 6-ig megtenni sziveskedjenek. *A mi a szabadság-ajánlatot illeti, a tanítók leányok megnyugodva ez ügyről, mert az egyházi főhatóságok azt minden esetben a legnyugodabb készséggel megadják.*

Ifjúsági iratok A közoktatásügyi miniszter belátván annak nagy fontosságát, hogy az ifjúság szellemi fejlődését helyes olvasmányok irányítsák, rendeletet bocsátott ki, melyben a következő fontosabb intézkedéseket teszi: Minden állami és községi elemi és ismétítő iskolában, a hol eddig nincs szerveztesség az alábbi pontokban körül-írt iskolai ifj. könyvtár. Ezen könyvtár felállításának és fenntartásának költségeire az áll. elemi iskolai Gondnok-sági Ulasítás 22. §-a, illetőleg a községi iskolaszéki utasítás 33. §-a értelmében az állami és községi püspökökben minden tanulóból beszámítendő 50 fillér beirattási (felvételi) díj az említett utasításokban megjelölt arányban fordít-ássek. A gondnokság (iskolaszék) megengedheti, hogy a tanítók szülei az iskolai könyvtárból maguk számára költségteljesítetlenül könyvekért olvasási díjakat fizessenek, mely azonban egy, bár több kötetből álló műért 10 fillérnél többet nem tehet s hogy ez az összeg számadás kötelezett-sége nélkül a könyvtár kezelő tanító tiszteletdíja legyen. Az iskolai tanulóktól azonban külön olvasási díjat szedni nem szabad. Ezek az intézkedések főbb irányelvei. A mi-niszter úgy óhajtja ezéjárt elérni, hogy bizottságot szerve-zet, melynek czime: Népiskolai Ifjúsági Könyvtárakat Kezelő Bizottság. E bizottságnak feladata egyúttal az iskola szempontjából az ifjúsági irodalom figyelemmel kísérése és irányítása. E bizottság áll egy elnökből, egy előadóból és tízenket tagból, kiket öt-öt évi időtartamra a miniszter nevez ki. A választás- és közoktatásügyi miniszter rendelkezése és vezetése alatt álló püspökök ifjúsági könyvtá-raiban csak olyan ifjúsági iratok szerezhethők be, a melyek ennek a bizottságnak beleegyezésével a püspökök ifjúsági könyvtárjegyzékébe iktatott. A könyvek bírálasáért 10 korona bírálati díj fizetendő. Irányadó szempontok a bírálatnál képeznek: hogy minese benne felekezeti izgatás nem foglal-e magában a vallásérkölesi nevelés szel-lemét érintő tanokat, részleteket vagy kifejezéseket. A bizottság döntése alapján a miniszter jegyzékébe iktatja az ajánlott ifjúsági iratokat s az ajánlott művek jegyzékét a miniszterium Hivatalos Közlönyében közzé teszi. Az iktatott művek új kiadása is benyújtandó megújulás végett. A miniszter a jegyzékbe iktatott ifjúsági iratokról a Hivatalos Közlönyben, vagy valamely tudományos folyó-iratban időnként összefoglaló jegyzékeket is közzétesz. A miniszternek joga van az ifjúsági könyvtárjegyzékbe iktatott ifjúsági műveket időnként felülvizsgáltatni és ki-selejtezésüket elrendelni. Az ifjúsági iratok elserölt ügyei-nek intézésére szervezett bizottság minden év január havában a miniszterhez összefoglaló jelentést terjeszt föl. A miniszter rendelkezése és vezetése alatt álló népisko-lákban a tanítók, illetve a tanítotestületek a fentelbi mó-don jegyzékbe iktatott művek sorából a helyi körülmé-nyek tekintetbe vételével szemelik ki és állítják egybe a beszerzendő ifjúsági iratok jegyzékét. Ennek a rendelet-nek a hasznos voltához nem fer kifogas, csak azután a kivételnél a bizottságban illetékes katolikus tényezők is hevet tudjanak és a keresztény vallásérkölesi szempon-tok valóban érvényesüljenek.

Feladás szerkesztő: Ember Károly.

PÁLYÁZATOK.

Esztergomi érseki megye.

Farnadi róm. kath. iskolánál osztálytanítói állásra pályázat hirdették. Javadalma készpénzben 800 kor., butorozott szoba. Tartozik rendes tanításon kívül az is-métlősöket tanítani, előnyben részesülnék orgonálni tu-dók. Folyamodványok szept. 15-ig a plébániahivatalhoz küldendők. 433 1-1

Komárommegye Guta nagyközség róm. kath. iskola-széke egy osztálytanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: 764 kor. készpénz, 400 kéve rőzse 36 kor. értékben és lakás. Pályázhatnak okleveles tanítók és tanítónők. 445 1-1

Szelepcsény (Barsm.) Róm. kath. iskolánál önálló tanítói állomás szept. 21-én betöltetik. Javadalma a köz-segétől előleges részletekben 800 kor. készpénz, 16 méter fa és az uradalomtól 4 méter. A fajárándóságból a tan-terem is fűtendő. Lakása 2 szoba. A fajárándóság, közel 500 ööl kert. Tanítási nyelv magyar, habár a lakosság többsége töl. Kérvények *Komanovich Endre* bars-thaszári esp.-plébánoshoz küldendők. 448 1-2

Nagy-Kosztolány (Nyitrai.) Okl. tanító keresetik. Fizetése 600 kor., ismétlősök oktatásáért 50 kor., butoro-zott csinos szoba, fűtésre 20 kor., állansegély 200 kor. kültásban van. Kérvények főtisztelendő iskolaszék elnök-ségéhez szept. 12-ig küldendők. Az állomás azonnal elfoglalandó. 451 1-1

A «Népnevelő» 35. számában hirdett pályázat a **szilincsi** iskolára szept. 11-ig meghosszabbították. Év végén kílátása lehet hogy a kántori állást elnyeri. 452 1-1

A **pozsony-csákányi** róm. kath. elemi tanodánál megüresedett kántortanítói állomásra pályázat hirdették. Két szép szobából álló lakáson, egy zárt konyhán, egy kamarán, egy pinczen és 300 ööl kerten kívül: 1. tanítói jövedelme: a) készpénzben a község pénztárából negyed-évi részletekben évenként 220 kor., b) ismétlőoktatásért 40 kor., c) 36 magyar hold 500 ööl szántóföld, d) 12 1/2 m. hold tanítói föld megmunkálásának megváltása 80 kor., e) fáilletmény a község által fizetve 40 kor., f) ezen fa-nak elszállítását és főlvágását a község teljesíti: 2. kán-tori jövedelme: g) stólából körülbelül 28 kor., h) ostay-sütésért 16 kor., i) 6 pozs. mérő buza megváltása a köz-ség pénztárából 45 kor. 60 fill., 3. iskolafűtésre 40 kor. Koteles a mindennapi és ismétlő iskolában pontosan tani-tani és a kántori teendőket végezni. Tan nyelv magyar. Az iskolaszékre czímezni kellően felszerelt folyamodványok a *csallóköz-esültörtéki* plébániahivatalnál *7. hó 22-ig* nyuj-tandók be, mely napon a választás délelőtt 9 órakor tar-tatik meg. Személyes megjelenés kivántatik. Az állomás október 1-én elfoglalandó. Az átköltözési költséget a meg-választott viseli. *Csákányi iskolaszék.* 455 1-2

A **felső-dombói** (Pozsonym.) róm. kath. kántortanítói állomásra szeptember 17-én délelőtti 9 órára pályázat hir-dették. Javadalmazása: 500 korona a község pénztárá-ból, ötödéves korpóllék az államtól. Szlabigh-alapból 24 korona; 1 kat. hold 1370 ööl szántóföld, 61 öölnyi kenderesföld, 2 drb jó szántóföld haszonföld élvezete a községtől; 2 drb szarvasmarhára, 4 drb. sertésre legel-tetési jog; párber 28 1/2 pozs. mérő roz; stóla, mise-alapítványok és offerákból 120 korona, ostay-sütésért 10 korona; a községi erdőből 2 telek után fajárándóság, értéke 60 korona, a tanterem fűtéséről külön gondos-kodva van. Két szoba, konyha, étéskamra és istállóból álló lakás, szép, jövedelmező gyümölcsöskerttel. Tan-nyelv: töl-magyar. Személyes megjelenés előnyösebb. Oklevéllel és egyéb okmányokkal felszerelt kérvények a **felső-dombói** iskolaszékre czímezve főt. *Marcis Gyula* esperes-tanfelügyelő írchoz. *Alsó-Dombóra* küldendők. *Schatta Károly* iskolaszéki elnök. 454 1-1

Felső-Korompai (Pozsonym.) róm. kath. kántortanítói állomásra szeptember hó 30-ra pályázat hirdették. Lakása: két szoba, konyha, étéskamra, pince, istálló. Fizetése: különféle czimen 634 korona. Rozs 24 hl. nyolcz ürméter hasábia. Templompénztárából összesen 44 kor. 39 fill., stóla 30 korona. Egy hold 274 ööl szántó, 1190 ööl

ker. Kérvények intézendők *Récz Antal* alsókorompai plébánoshoz. 460 1—1

Egri érseki megye.

A borsod-bogácsi róm. kath. II. tanítói állomásra *szept. 20-ig* pályázat hirdettek. Javadalma nyolcz-száz korona készpénz, két öl tűzifa, egy butorozott szoba. Kötelessége a kezdők vegyes osztályát s az ismétlő leányiskolát tanítani. *Iskolaszék.* 446 1—1

A meresei róm. kath. kántortanítói állomásra 1902 *szeptember 19-rc* pályázat hirdettek. Jövedelme mint tanítónak 61 tanuló után fejenként 80 fill. = 48 kor. 80 fill. Ismétlőiskolai fizetés 12 korona. Mint kántornak készpénz 43 korona 40 fillér. Terményből járulék 108 házaspár után páronként 1 véka rozs, összesen 27 köből, 16 szekér tűzifa, stóla 30 korona, deputatum ezimén 8 korona 80 fillér. Szét nem választható jövedelem 13 hold és 963 □ öl szántóföld, a község által szántva, vetve, behordva. A vetőmagot a kántortanító adja (5/6 mindig ugar). Egy hold rét, a hitközség által kaszáva, gyűjtve, behordva. 5 vékás belső kert, 68 korona államsegély. Most épül szép új lakás, melléképület, rövid időn tető alatt lesz. A pályázók oklevelekkel Mercesen jelentkezzenek. Kötelessége a megválasztottnak temetőjénél Velezden is ténykedni. Sajónémet, 1902 aug. 28. *Az iskolaszék.* 436 1—1

Besztercebányai egyházmegye.

A cigizli (Nyitrai) róm. kath. tanítói állásra *szept. 20-ig* pályázat hirdettek. Fizetése 600 kor. a községtől. Ismétlősök tanításáért 50 kor. esedékes korpótlék az államtól biztosítva. Államsegély megfolyamodása eihatarozva, elegendő tűzifa. Természetben 2 szoba, konyha, kamra, istálló és kis kert. Tannyelv lot-magyar. Csak okleveles férfitanítók pályázhatnak. Kérvények *Grigely Mátyás* plébánoshoz Szebédra. u. p. Privigyó küldendők. 444 1—1

Karvalyon (Körmöczbánya mellett, posta Bartos) 800 kor. javadalmazású (készpénz 360 kor., stóla átlag 140 kor., földbérlet 100 kor., termények becsülve, 200 kor.) államilag segélyezett róm. kath. lot-magyar tannyelvű kántortanítói állomás betöltendő. Pályázhatnak *szept. 20-ig* orgonálásban jártas tanítónok is. *Dutal János* esp-plébános. 453 1—1

Győri püspöki megye.

A bükki (Sopronmegye) róm. kath. osztálytanítói állásra. Fizetés 500 korona, egyszobás lakás, fűtés, takarítás; ételmezés a kántortanítónál. Kötelessége egy tanteremben önállóan tanítani és a kántori teendőiben segídekezni. Tannyelv: magyar. Kérvény *szept. 12-ig* a róm. kath. *iskolaszék elnökökhez* küldendő. Az állás megválasztás után azonnal elfoglalandó. 412 2—2

Kalocsai érseki megye.

A gákovai (Bács-Bodroghm.) róm. kath. népiskolánál üresedésbe jött tanítói állásra pályázat hirdettek. Ezen állásra csakis férfitanítók pályázhatnak. Javadalma: 720 kor., 80 kor. lakbér és 100 kor. ötödéves korpótlék előleges havi részletekben a község pénztárából. Zenében jártasak előnyben részesülnek. Kötelessége az iskolaszék által kijelölt osztályt vezetni, az ismétlőiskolában külön díjazás nélkül tanítani és a kántort akadályoztatása esetén helyettesíteni. A pályázók okmányaikkal főszerelt kérvényüket *szeptember hó 20-ig* az iskolaszékre ezimvezt. *Máson Mihály* kerületi esperes úrhoz Rigezára küldjék be. *Az iskolaszék.* 457 1—1

Kassai egyházmegye.

Zepelvármegyei hrubói, nagydomásai és turányi róm. kath. magyar-tót kántortanítói, nemkülönbben a nagybrezsnyczei tisztán tanítói állomások betöltendők. Javadalmazás: a) *Hrubón*, fél telek szántóföld, erdő, legelő, mintegy 22 igás és 74 kézi napszám, 10 köből rozs, 10 köből zab, 24—30 kor., stóla és tandij ezimén 244 kor. és fafuvar. b) *Nagy-Domásán*: szántóföldből haszon, tűzifa, párbér és stóla értéke 248 kor., tandij 100 kor.

államsegély 252 kor. c) *Turányban*: négy hold szántóföld, legelő, párbér értéke 70 kor. tandij 80 kor., államsegély 412, egyéb forrásokból 37 kor. d) *Nagy-Brezsnyczen* — mire okl. tanítónok is pályázhatnak — kap: tandij ezimén 200 kor., államsegély 366 kor., 30 fuvar tűzifa értéke 24 kor. és három hold szántóföld hasznóbére 40 kor. Kérvények főnti állomásokon *szeptember 20-ig* a sztrókói ker. m.-esperességhez Varannóra küldendők, hol folyamadók előzőleg írásbeli fölvilágosítást is nyerhetnek. 456 1—1

Munkácsi egyházmegye.

A munkácsi egyházmegyében, a rabói egyházhoz tartozó berlebás-telepi kántortanítói állomás üresedésbe jöven, rá pályázatot hirdetek. Jövedelme: egy szoba s konyhából álló lakás, kert és melléképülettel. Hitközségtől a faátalánnyal együtt, készpénz 280 kor. Stóla: 20 kor. Államsegély: 490 kor. Kegyúrtól 52 kor. 48 fill. Összesen: 842 kor. 48 fill. Pályázni óhajtok kellően felszerelt s a munkácsi püspök úr óméltóságához címzett kérvényeket f. évi *szept. hó 25-ig* hozzám beküldeni sziveskedjenek. B. Rabó (Máramarosm.). *Munkácsy Mihály* esperes. 413 2—3

Nyitrai püspöki megye.

Kis-Bittsei (Trencsénm.) kath. népiskolánál pályázatot hirdetek. Fizetés 800 kor., szép lakás, szűkséges tűzifa. Határidő *szeptember 20.* Okleveles tanítónok is pályázhatnak. *Dr. Teszelszky* elnök. 450 1—1

Morva-Lieszkői Irtványban (Trencsénm.) róm. kath. tanítói állásra pályázat hirdettek 1902 *szept. 10-ig*. Fizetése: Palugyav-alapítványból 600 kor., tálletmény 100 kor., beiratasi díj 20 kor., 1 1/2 hold szántóföld. Tanítási nyelv lot-magyar. Csakis okleveles tanítók pályázhatnak. Személyes megjelenés kívántatik. *Roth, goston* plébános. 458 1—1

Pécsi egyházmegye.

A bánosi filiális kántortanítóságra pályázatot hirdetek *szept. 14-ig*. Jövedelme 807-51 kor. a lakáson és kerten kívül. És pedig pénzben: 378 kor., terményekből: 257-24 kor., la értéke: 64 kor., föld jövedelme: 84-27 kor., stóla: 24 kor. Az állomás azonnal elfoglalandó. Folyamadások ezimemre Abaligetre küldendők. *Kopári Gyula* iskolaszéki elnök. 442 1—1

Bedeghre (Tolnamegye) az 1902/903 tanévre egy róm. kath. vall. okleveles, esetleg képezdevégzett tanító keresetlik. Fizetés 600 korona, egy kis szoba fűtéssel. Kötelessége ezért az egyesített I. és II. vegyes osztály, valamint az ismétlősök tanítása, a kántorságban segítékezés. Kellőleg főszerelt kérvények *szept. 10-ig* az iskolaszék *főt. elnökökhez* intézendők. 440 1—1

A tolna-teveli róm. kath. népiskolánál az egyik tanítói állomásra *szept. 14-ig* pályázat hirdettek. Évi jövedelem: egy butorozott szoba, 800 kor. készpénz. Kötelessége egy tantermet s az ismétlőiskolát vezetni, a kántorságban segítékezni. Tannyelv: német-magyar. Pályázhatnak okleveles tanítónó is, de lakásról maga gondoskodik. Az okmányok eredetiben vagy közjegyzőileg hitelesített másolatban nyujtandók be. Az állomás tanévközben el nem hagyható. Posta: helyben. *Prikler Károly* iskolaszéki elnök. 434 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

A megüresedett róm. kath. felekezeti hámor-iüveggyári tanítónói állomásra pályázat hirdettek. Jövedelem: 800 kor., szabadiakás és fa. Okleveles pályázók folyamodványaikat legkésőbb *szept. 15-ig* alulírotthoz küldjék. Gácsfalván, u. p. Gács-Nógrád, 1902 szept. 1. *Micsi Zsigmond* esperes-plébános, ker. tanfelügyelő. 443 1—1

Rózsalehotai (Nógrádm.) róm. kath. tanítói állásra *szept. 20-ig* pályázat hirdettek. Javadalma: lakás, 4 hold szántó, egy holdat hívek munkálnak, konzipaczió: 13 hektó rozs, tandij ismétlőkkel együtt 151 kor. 62 fill., 10 öl fából a tanterem is fűtendő, 50 kor. vasár és ünneppokon végzendő litániákért, 390 kor. államsegély a nem okleveleseknél elesik. Divény, *Szokoloeszky Benze* plébános, iskolaszéki elnök. 449 1—1

Váci egyházmegye.

Horpácsi (Nógrád.) róm. kath. magyar nyelvű kántortanítósnak pályázat hirdettetik. Javadalmi pénzben 1000 kor., termény 30 pesti mérő. Lakás 2 szoba mellékhelyiségekkel. Okleveles pályázók kérvényeket *szept. 15-ig iskolaszéki elnökségnek* Borsos-Berinke (Nógrádmegye) N.-Orszá. küldjék. Választás *szept. 16-án* személyes megjelenéssel. 439 1—1

Veszprémi egyházmegye.

Halimba (Veszprém.) róm. kath. hitközségben folyó *szeptember hó 16-án* a kántortanítói állomásra pályázat hirdettetik. Termények és szolgáltatásokból folyó jövedelem 836 korona 12 fillér; körzetiék államszegélyből 100 korona. *Szekér István* plébános. 447 1—1

Szapar anyaközségben (Veszprémmegye) kántortanítói állásra pályázat hirdettetik *szeptember 18-án*. Jövedelmek: ajlakás két szoba s a hozzátartozók. Tíz magyar hódi szántóföld; pégy földet a hívek munkálnak. 170 korona. Gabona és fadarabosság: 264 korona. Készpénz különféle ezimén: 389 korona 50 fillér. Összesen: 823 korona 50 fillér. Személyes megjelenés, oklevél kívánatik. Kérvények *Pálffy Ferenc* iskolaszéki elnökhöz küldendők Szapar, posta Csernye. 441 1—1

A veszprémmegyei ajkarendeki plébániához tartozó Gyepes tőkegyházban a kántortanítói állásra pályázat hirdettetik. Fizetése mindent készpénzre számítva, 500 kor. Van remény, hogy államszegélyvel 800 koronára kiegészítetik. Tankepesítő okmány szükséges. A választás *szeptember 15-én* d. e. 10 órakor lesz. Személyes megjelenés szükséges. 438 1—2

Csothi (Veszprém.) osztálytanítói állásra pályázat hirdettetik. Fizetése lakáson kívül 800 kor. *Kaplanné Géza* plébános. 441 1—1

Tanító, jeles ölévelél, kántoriakban teljesen jártas, kántortanítói állást keres. Ajánlatok *Tóth Lajosnak* Pusztaménstör (Szabolcm.) küldendők. 459 1—2

Rieger Testvérek

villamosgépekkel berendezett cs. és kir.
udvari orgonagyára

Budapest, VII., Garay-utca 48.

Legolcsóbb árakban előnyös fizetési feltételek mellett kiváló légnyműt (pneumatik) nemeshangú orgonákat szállít.

Tervezetek és rajzok kívánatra díjtalanul.

Iskolakönyvek, tanszerek

az 1902—1903. tanévre.

Az új tanévben szükséglenő összes iskolakönyvek megrendelhetők alulírott könyvkiadóhivatalnál, hol **csakis oly tankönyvek tartatnak készletben, melyek a katolikus iskolák használatára a nmélt. püspöki kar által kinevezett bizottságtól engedélyezve lettek.**

Készletben vannak továbbá a szemléltető oktatáshoz szükséges összes tanszerek, u. m.: Szemléltető képek, fali olvasó táblák, számológépek, fali Egyszeregy, fali térképek, földgömbök, bibliai Szemléltető képek, Természettani készülékek stb. stb.

Arjegyzékek, valamint a Szent-István-Társulat kiadásában megjelent tankönyvekből — bevezetés czéjéből — mutatópéldányok kívánatra bérmentes és ingyen küldetnek.

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

könyvkiadóhivatala

Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.